Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

11. rujna 2025.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Poljoprivreda – Zajednička organizacija tržišta vina – Sustav zaštite nazivâ vinâ unutar Zajednice – Uredba (EZ) br. 1493/1999 – Članak 54. – Kvalitetna vina proizvedena u određenim regijama (kvalitetna vina por) – Uredba (EZ) br. 479/2008 – Članak 43. stavak 2. i članak 51. – Uredba (EZ) br. 1234/2007 – Članak 118.k stavak 2. i članak 118.s – Uredba (EU) br. 1308/2013 – Članak 101. stavak 2. i članak 107. – Zaštita na temelju prava Unije kvalitetnih vina por priznatih u nacionalnom pravu – Sukob između zaštićenog naziva vinâ i ranijeg dobro poznatog žiga koji sadržava riječ istovjetnu tom nazivu – Navodno obmanjujući naziv – Prijelazno uređenje – Automatsko proširenje zaštite – Cjelovitost sustava zaštite – Pravna sigurnost”

U predmetu C-341/24,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), odlukom od 8. svibnja 2024., koju je Sud zaprimio 8. svibnja 2024., u postupku

Duca di Salaparuta SpA

protiv

Ministero dell’Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste,

Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta,

Baglio Gibellina Srl,

Cantina Giacco Soc. coop. agricola,

Madonna del Piraino Soc. coop. agricola,

uz sudjelovanje:

Botte di Vino di VH & C. Snc,

Baglio San Vito Srl, u likvidaciji,

Romeo Vini di CZ & C. Sas

* Jezik postupka: talijanski

SUD (treće vijeće),

u sastavu: C. Lycourgos, predsjednik vijeća, S. Rodin, N. Piçarra, O. Spineanu-Matei i N. Fenger (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Ducu di Salaparuta SpA, S. de Bosio, R. Vaccarella i G. Vecchione, *avvocati* i D. Philippe, *avocat*,

– za Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta, Baglio Gibellina Srl i Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, F. Pacciani i S. Parlatore, *avvocati*,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju M. Auciella i M. Di Benedetta, *avvocati dello Stato*,

– za portugalsku vladu, P. Barros da Costa, J. Ramos i A. Ribeiro de Almeida, *advogados*,

– za Europsku komisiju, L. Di Masi, M. Konstantinidis i F. Thiran, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 3. travnja 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 1493/1999 od 17. svibnja 1999. o zajedničkoj organizaciji tržišta vina (SL 1999., L 179, str. 1.), Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 od 29. travnja 2008. o zajedničkoj organizaciji tržišta vina, izmjeni uredbi (EZ) br. 1493/1999, (EZ) br. 1782/2003, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 3/2008 i o stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 2392/86 i (EZ) br. 1493/1999 (SL 2008., L 148, str. 1.), Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) (SL 2007., L 299, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 9., str. 61.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 491/2009 od 25. svibnja 2009. (SL 2009., L 154, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1234/2007), kao i Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL 2013., L 347, str. 671. i ispravci SL 2014., L 189, str. 261., SL 2015., L 114, str. 25., SL 2016., L 130, str. 8. i SL 2020., L 1, str. 5.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između, s jedne strane, društva Duca di Salaparuta SpA i, s druge strane, Ministera dell'Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste (Ministarstvo poljoprivrede, prehrambene neovisnosti i šumarstva, Italija), Consorzija volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta (Dobrovoljno udruženje za zaštitu vina DOC Salaparuta, Italija), kao i društava Baglio Gibellina Srl, Cantina Giacco Soc. coop. agricola, Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, Botte di vino di VH & C. snc, Baglio San Vito Srl, u likvidaciji, i Romeo Vini di CZ & C. Sas, povodom zahtjeva za poništenje i/ili utvrđenje nevaljanosti registracije zaštićene oznake izvornosti „Salaparuta" na razini Europske unije kao i priznavanja u talijanskom pravu riječi „Salaparuta" kao kontrolirane oznake izvornosti, zbog toga što bi te oznake stvorile opasnost od sukoba s ranijim dobro poznatim žigovima registriranima za vina čiji je nositelj društvo Duca di Salaparuta i koji sadržavaju riječi istovjetne navedenim oznakama.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

Pariška konvencija

3 Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva potpisana je u Parizu 20. ožujka 1883., posljednji put revidirana u Stockholmu 14. srpnja 1967. te izmijenjena 28. rujna 1979. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 828., br. 11851, str. 305.; u daljnjem tekstu: Pariška konvencija). Sve države članice Unije stranke su te konvencije.

4 U članku 10.a navedene konvencije određuje se:

„1. Zemlje Unije obvezne su državljanima tih zemalja osigurati djelotvornu zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja.

2. Svako tržišno natjecanje protivno poštenoj industrijskoj ili trgovačkoj praksi čini nepošteno tržišno natjecanje.

3. Osobito se zabranjuju:

i. svi postupci koji po svojoj prirodi na bilo koji način stvaraju zabunu u pogledu poduzeća, proizvoda i industrijske ili trgovačke djelatnosti konkurenta;

[…]

iii. oznake ili navodi čija upotreba u gospodarskom prometu može dovesti javnost u zabludu u pogledu prirode, proizvodnog postupka, karakteristika, namjene ili količine proizvodâ." [neslužbeni prijevod]

Madridski sporazum

5 U skladu s člankom 3.a Madridskog sporazuma o suzbijanju lažnih ili obmanjujućih oznaka podrijetla od 14. travnja 1891., kako je posljednji put revidiran u Stockholmu 14. srpnja 1967. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 828., br. 11848, str. 163., u daljnjem tekstu: Madridski sporazum):

„Zemlje na koje se primjenjuje [Madridski sporazum] također se obvezuju da će zabraniti da se u prodaji, izlaganju ili ponudi proizvodâ upotrebljavaju bilo kakve oznake reklamne prirode koje mogu javnost dovesti u zabludu u pogledu podrijetla proizvodâ njihovim prikazivanjem na bedževima, oglasima, računima, vinskim kartama, poslovnim dopisima i dokumentima ili bilo kojoj drugoj vrsti poslovne komunikacije.” [neslužbeni prijevod]

Sporazum TRIPS

6 Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (u daljnjem tekstu: Sporazum TRIPS) čini Prilog 1.C Sporazumu o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO) koji je potpisan u Marakešu (Maroko) 15. travnja 1994. i potvrđen Odlukom Vijeća 94/800/EZ od 22. prosinca 1994. o sklapanju u ime Europske zajednice, s obzirom na pitanja iz njezine nadležnosti, sporazuma postignutih u Urugvajskom krugu multilateralnih pregovora (1986. – 1994.) (SL 1994., L 336, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 228.). Članice WTO-a, uključujući sve države članice Unije, kao i samu Uniju, stranke su Sporazuma TRIPS.

7 Članak 2. tog sporazuma, koji je dio njegova dijela I., u stavku 1. određuje:

„U vezi s dijelovima II., III. i IV. ovog sporazuma, članice se usklađuju s člancima 1. do 12. i člankom 19. [Pariške konvencije].”

8 Člankom 22. stavkom 1. navedenoga sporazuma, koji je dio njegova dijela II., određeno je:

„Oznake zemljopisnog podrijetla su, za potrebe ovog Sporazuma, oznake koje identificiraju robu s podrijetlom s državnog područja članice, ili regije ili mjesta na tom državnom području, gdje je određena kakvoća, reputacija ili druga karakteristika robe bitno povezana s njezinim zemljopisnim podrijetlom.”

Pravo Unije

Uredba br. 1493/1999

9 Člankom 52. stavkom 1. Uredbe br. 1493/1999 predviđalo se:

„Ako država članica ime određene regije dodijeli nekom [kvalitetnom vinu proizvedenom u određenim regijama (kvalitetno vino por)], kao i, ovisno o slučaju, nekom vinu namijenjenom preradi u takvo kvalitetno vino por, to se ime ne može upotrijebiti za opis proizvodâ iz sektora vinogradarstva i vinarstva koji nisu podrijetlom iz navedene regije i/ili kojima to ime nije dodijeljeno u skladu s primjenjivim propisima Zajednice ili nacionalnim propisima. […]

[…]” [neslužbeni prijevod]

10 Članak 54. te uredbe propisivao je:

„1. ‚Kvalitetna vina proizvedena u određenim regijama' (kvalitetna vina por) znači vina koja su u skladu s odredbama ove glave i odredbama Zajednice te nacionalnim odredbama donesenima u tom pogledu.

[…]

4. Države članice [Europskoj k]omisiji prosljeđuju popis kvalitetnih vina por koja su priznale i navode pojedinosti nacionalnih odredbi kojima se uređuje njihova priprema i proizvodnja.

5. Komisija će taj popis objaviti u seriji C *Službenog lista Europskih zajednica*." [neslužbeni prijevod]

11 Pod naslovom „Žigovi", Prilog VII. F navedenoj uredbi propisivao je:

„[…]

2. Odstupajući od točke 1, prve podtočke pod (b), nositelj žiga registriranog za vino ili mošt, koji je istovjetan:

– imenu nekog zemljopisnog područja koje je manje od određene regije koje se upotrebljava za opis kvalitetnih vina por, ili

– imenu nekog zemljopisnog područja koje se upotrebljava za opis stolnog vina označenog oznakom zemljopisnog podrijetla, ili

– imenu uvoznog označenog oznakom zemljopisnog podrijetla,

može se nastaviti koristiti žigom do 31. prosinca 2002., čak i ako nema pravo na navedeno ime na temelju točke 1. prve podtočke, pod uvjetom da je žig o kojem je riječ:

a) nadležno tijelo države članice registriralo najkasnije 31. prosinca 1985. u skladu s pravnim pravilima koja su bila na snazi u trenutku te registracije; i

b) bio u stvarnoj i neprekinutoj uporabi od registracije do 31. prosinca 1986., ili ako je registracija provedena prije 1. siječnja 1984., barem od tog datuma.

Osim toga, nositelj dobro poznatog žiga registriranog za vino ili mošt koji sadržava riječi istovjetne imenu određene regije ili imenu nekog zemljopisnog područja koje je manje od određene regije, može se nastaviti koristiti žigom čak i ako proizvod, na temelju točke 1., nema pravo na navedeno ime, kada odgovara identitetu svojeg izvornog nositelja ili izvornog dobavljača, pod uvjetom da je žig registriran barem 25 godina prije nego što je država članica proizvođač službeno priznala zemljopisni naziv o kojem je riječ u skladu s relevantnim odredbama Zajednice u pogledu kvalitetnih vina por i da se žig stvarno i neprekinuto upotrebljavao.

Žigovi koji ispunjavaju uvjete iz prvog i drugog podstavka ne mogu se protiviti upotrebi imena zemljopisnih jedinica koje se primjenjuju u opisu nekog kvalitetnog vina por ili stolnog vina.

[…]" [neslužbeni prijevod]

Uredba br. 479/2008

12 Uredba br. 1493/1999 stavljena je izvan snage Uredbom br. 479/2008. Na temelju članka 129. stavka 2. točke (e) potonje uredbe, poglavlje IV. glave III. te uredbe primjenjivalo se od 1. kolovoza 2009., osim ako odredbama propisa donesenima u skladu s postupkom predviđenim u članku 113. stavku 1. navedene uredbe nije drukčije propisano.

13 U uvodnoj izjavi 5. Uredbe br. 479/2008 bilo je navedeno da je „svrsishodno temeljito izmijeniti sustav Zajednice koji se primjenjuje na sektor vinogradarstva i vinarstva”. [neslužbeni prijevod]

14 Uvodna izjava 36. te uredbe predviđala je:

„Zbog pravne sigurnosti, oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla koje već postoje u Zajednici treba izuzeti iz novog postupka ispitivanja. Međutim, potrebno je da države članice o kojima je riječ Komisiji proslijede relevantne podatke i dokumente na temelju kojih su te oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla priznate na nacionalnoj razini jer će u suprotnome izgubiti zaštitu koju imaju. Zbog pravne sigurnosti treba ograničiti mogućnosti poništenja oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla koje već postoje.” [neslužbeni prijevod]

15 U stavku 2. članka 43. navedene uredbe, naslovljenog „Razlozi za odbijanje zaštite”, predviđalo se:

„Ne smije se zaštititi naziv kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla ako bi takva zaštita, zbog ugleda i prepoznatljivosti žiga, mogla dovesti potrošače u zabludu o stvarnom podrijetlu vina o kojem je riječ.” [neslužbeni prijevod]

16 Člankom 46. iste uredbe predviđalo se:

„Komisija uspostavlja i vodi elektronički registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla za vino, koji je dostupan javnosti.” [neslužbeni prijevod]

17 Člankom 50. Uredbe br. 479/2008, naslovljenim „Poništenje”, propisivalo se:

„U skladu s postupkom iz članka 113. stavka 2. na inicijativu Komisije ili na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice, treće zemlje ili fizičke ili pravne osobe koja može dokazati legitiman interes može se donijeti odluka o poništenju zaštite oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla ako sukladnost s odgovarajućom specifikacijom proizvoda nije više osigurana.

[…]” [neslužbeni prijevod]

18 Članak 51. te uredbe, naslovljen „Postojeći zaštićeni nazivi vina”, glasio je kako slijedi:

„1. Nazivi vina koji su zaštićeni u skladu s člancima 51. i 54. Uredbe [br. 1493/1999] i člankom 28. Uredbe [Komisije] (EZ) br. 753/2002 [od 29. travnja 2002. o utvrđivanju određenih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1493/1999 u pogledu opisa, označivanja, prezentiranja i zaštite određenih proizvoda u sektoru vinogradarstva i vinarstva (SL 2002., L 118, str. 1.)] automatski su zaštićeni i na temelju ove Uredbe. Komisija ih navodi u registru predviđenom u članku 46. ove Uredbe.

[…]

4. Članak 50. ne primjenjuje se na postojeće zaštićene nazive vina iz stavka 1.

Do 31. prosinca 2014., na inicijativu Komisije i u skladu s postupkom iz članka 113. stavka 2., može se donijeti odluka o poništenju zaštite postojećih zaštićenih naziva vinâ iz stavka 1. ako ne ispunjavaju uvjete iz članka 34.” [neslužbeni prijevod]

19 Uredba br. 479/2008 stavljena je izvan snage Uredbom Vijeća (EZ) br. 491/2009 od 25. svibnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1234/2007 o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) (SL L 154, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 68., str. 121.), s učinkom od 1. kolovoza 2009.

20 Članak 3. stavak 1. drugi podstavak Uredbe br. 491/2009 predviđa da se upućivanja na uredbu stavljenu izvan snage, odnosno Uredbu br. 479/2008, smatraju upućivanjima na Uredbu br. 1234/2007 i tumače se u skladu s odgovarajućim korelacijskim tablicama iz Priloga XXII. toj uredbi.

Uredba br. 1234/2007

21 U Uredbu br. 1234/2007 je prema tome, na temelju Uredbe br. 491/2009 i s učinkom od 1. kolovoza 2009., uključena Uredba br. 479/2008.

22 U članku 118.k Uredbe br. 1234/2007, naslovljenom „Razlozi za odbijanje zaštite”, navodilo se:

„Ne smije se zaštititi naziv kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla ako bi takva zaštita, zbog ugleda i prepoznatljivosti žiga, mogla dovesti potrošače u zabludu o pravom podrijetlu proizvoda.”

23 Članak 118.n te uredbe propisivao je:

„Komisija uspostavlja i vodi elektronički registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla za vino, koji je dostupan javnosti.”

24 Članak 118.r navedene uredbe, naslovljen „Poništenje”, predviđao je:

„Komisija smije […] donijeti odluku […] o poništenju zaštite oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla ako sukladnost s odgovarajućom specifikacijom proizvoda nije više osigurana.”

25 Članak 118.s te uredbe, naslovljen „Postojeći zaštićeni nazivi vina”, glasio je kako slijedi:

„1. Nazivi vina koji su zaštićeni u skladu s člancima 51. i 54. Uredbe [br. 1493/1999] i člankom 28. Uredbe Komisije [br. 753/2002] automatski su zaštićeni i na temelju ove Uredbe. Komisija ih uvrštava u registar predviđen člankom 118.n ove Uredbe.

[…]

4. Članak 118.r ne primjenjuje se na postojeće zaštićene nazive vina iz stavka 1.

Komisija može do 31. prosinca 2014., samoinicijativno i u skladu s postupkom iz članka 195. stavka 4., donijeti odluku o poništenju zaštite postojećih zaštićenih naziva vina iz stavka 1. ako ne ispunjavaju uvjete iz članka 118.b.”

Uredba br. 1308/2013

26 U skladu s člankom 230. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe br. 1308/2013, Uredba br. 1234/2007 stavlja se izvan snage, osim odredaba koje se, na temelju članka 230. stavka 1. drugog podstavka i članka 230. stavaka 2. i 3. Uredbe br. 1308/2013 i dalje primjenjuju. Iz članka 232. stavka 1. drugog podstavka te uredbe proizlazi da se ona primjenjuje od 1. siječnja 2014., ne dovodeći u pitanje posebne odredbe predviđene tim člankom 232.

27 Člankom 101. stavkom 2. Uredbe 1308/2013 predviđa se:

„Naziv se ne zaštićuje kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla ako bi, s obzirom na ugled i poznatost žiga, zaštita mogla dovesti potrošača u zabludu vezano uz stvarni identitet vina.”

28 U članku 104. te uredbe određuje se:

„Komisija uspostavlja i održava javno dostupan elektronički registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla za vino. […]”

29 Člankom 106. navedene uredbe predviđa se:

„Komisija može, na vlastitu inicijativu ili na valjano obrazložen zahtjev države članice, treće zemlje, fizičke ili pravne osobe koja ima legitiman interes, donijeti provedbene akte, kojima se poništava zaštita oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla ako više nije osigurana sukladnost s odgovarajućim specifikacijama proizvoda.

[…]”

30 Članak 107. stavci 1. i 3. te uredbe glase kako slijedi:

„1. Nazivi vina iz članaka 51. i 54. Uredbe [br. 1493/1999] i članka 28. Uredbe [br. 753/2002] automatski su zaštićeni na temelju ove Uredbe. Komisija ih navodi u registru predviđenom člankom 104. ove Uredbe.

[…]

3. Članak 106. ne primjenjuje se na postojeće zaštićene nazive vina iz ovog članka stavka 1.

Do 31. prosinca 2014. Komisija može, na vlastitu inicijativu, donijeti provedbene akte kojima se poništava zaštita postojećih zaštićenih naziva vina iz ovog članka stavka 1. ako ne ispunjavaju uvjete utvrđene člankom 93.

[…]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

31 Duca di Salaparuta je vinogradarsko društvo sa sjedištem na Siciliji (Italija), koje je nositelj više nacionalnih žigova i žigova Unije, od kojih više njih sadržava riječ „Salaparuta”.

32 Žig „Salaparuta” registriran je 13. srpnja 1989. kao nacionalni žig (br. 511337). Taj je znak 25. listopada 2000. također registriran kao verbalni žig Europske unije za proizvode iz razreda 33. Nicanskog sporazuma o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga radi registracije žigova od 15. lipnja 1957., kako je revidiran i izmijenjen (alkoholna pića). Ti su žigovi otada obnovljeni.

33 Stavljanje na tržište vina pod žigovima Salaparuta nije povezano s općinom Salaparuta (Italija), koja se nalazi na Siciliji. Naime, društvo Duca di Salaparuta ima sjedište izvan te općine, a grožđe koje se koristi ne potječe iz nje.

34 Decretom „Riconoscimento della denominazione diorigine controllata dei vini ‚Salaparuta' e approvazione del relativo disciplinare di produzione” (Uredba „Priznavanje kontrolirane oznake izvornosti ‚Salaparuta' i odobrenje specifikacije koja se na nju odnosi) (GURI br. 42 od 20. veljače 2006.) priznata je na nacionalnoj razini kontrolirana oznaka izvornosti „Salaparuta” (u daljnjem tekstu: KOI „Salaparuta”), čiji je cilj označavanje i zaštita skupine vina proizvedenih od grožđa koje potječe iz vinograda smještenih na zemljištima unutar teritorijalnih granica općine Salaparuta.

35 Zaštita tih vina zatim je proširena na razini Unije. Konkretno, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je, u skladu s člankom 54. stavkom 4. Uredbe br. 1493/1999, Komisija 8. kolovoza 2009. u *Službenom listu Europskih zajednica* (SL 2009., C 187, str. 1.) objavila popis kvalitetnih vina por. koji sadržava KOI „Salaparuta” i da je taj KOI upisan u elektronički registar zaštićenih oznaka izvornosti (ZOI) i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla (ZOZP) koje se odnose na vina, kao ZOI PDO-IT-A0795 (u daljnjem tekstu: ZOI „Salaparuta”) s učinkom od 1. kolovoza 2009.

36 Društvo Duca di Salaparuta 8. veljače 2016. pokrenulo je postupak pred Tribunaleom di Milano (Sud u Milanu, Italija) u kojem je zahtijevalo da se, među ostalim, poništе ili utvrde nevaljanima ZOI „Salaparuta” i KOI „Salaparuta” jer su ti nazivi obmanjujući i, u svakom slučaju, zadiru u žig Salaparuta, koji je registriran za vino i koji sadržava riječ koja je istovjetna navedenim nazivima, kao i u druge žigove čije je to društvo nositelj, a koji sadržavaju tu istu riječ i smatra ih se dobro poznatima.

37 Presudom od 16. veljače 2021. taj je sud odbio tu tužbu uz obrazloženje da sukob između zaštićenog naziva „Salaparuta” i ranijeg žiga istog naziva treba riješiti na temelju pravila nadređenosti zaštićenog naziva u odnosu na taj žig, ne dovodeći u pitanje mogućnost nositelja navedenog žiga da ga nastavi upotrebljavati pod određenim uvjetima.

38 Društvo Duca di Salaparuta SpA pobijalo je tu presudu pred Corteom d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu, Italija) koji je presudom od 5. svibnja 2023. potvrdio prvostupanjsku presudu. Taj je sud u biti smatrao da je zaštićenim nazivima vina na temelju odredbi Uredbe br. 1493/1999 automatski dodijeljena zaštita priznavanjem ZOI-ja na razini Unije. Navedeni sud zaključio je da sukob između KOI-ja „Salaparuta” i ranijeg žiga koji sadržava riječ istovjetnu tom nazivu treba riješiti na temelju Uredbe br. 1493/1999, osobito njezina Priloga VII. F stavka 2. točke (b), koja je bila na snazi na dan priznavanja tog zaštićenog naziva vinâ na nacionalnoj razini. Naime, tim je prilogom utvrđen kriterij nadređenosti zaštićenog naziva u odnosu na taj žig, ne dovodeći u pitanje mogućnost njegova nositelja da pod određenim uvjetima nastavi upotrebljavati navedeni žig.

39 Društvo Duca di Salaparuta podnijelo je protiv te presude žalbu u kasacijskom postupku Corteu suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), sudu koji je uputio zahtjev, ističući u biti da se Uredbom br. 1493/1999 ne uređuju takvi sukobi.

40 Društvo Duca di Salaparuta u tom pogledu tvrdi da je – suprotno onomu što je utvrdio žalbeni sud – ZOI „Salaparuta” svojom objavom zamijenio KOI istog naziva. Međutim, s obzirom na datum stupanja na snagu upisa ZOI-ja „Salaparuta” u registar E-Bacchus, odnosno 1. kolovoza 2009., trebalo bi primijeniti članak 43. stavak 2. Uredbe br. 479/2008 ili članak 118.k Uredbe br. 1234/2007 ili pak članak 101. stavak 2. Uredbe br. 1308/2013. Tim se odredbama isključuje zaštita naziva ako bi takva zaštita, zbog ugleda i prepoznatljivosti ranijeg žiga, mogla dovesti potrošače u zabludu o stvarnom podrijetlu vina o kojem je riječ. Štoviše, to društvo tvrdi da, uzimajući u obzir uvjete predviđene u Prilogu VII. F stavku 2. drugom podstavku Uredbi br. 1493/1999, ne bi moglo upotrebljavati žig Salaparuta, čiji je nositelj, čak i ako bi se primjenjivao sustav istodobnog postojanja predviđen tom odredbom.

41 Sud koji je uputio zahtjev navodi, kao prvo, da je važno utvrditi sustav zaštite koji se primjenjuje u situaciji kada postoji sukob između, s jedne strane, dobro poznatih žigova registriranih 1989. godine i, s druge strane, naziva vinâ, zaštićenog na nacionalnoj razini 2006. godine, koji sadržava riječ istovjetnu onoj sadržanoj u tim žigovima, nakon čega je tijekom 2009. godine uslijedila objava i registracija tog naziva na razini Unije.

42 U tom pogledu taj sud nastoji doznati treba li smatrati da KOI „Salaparuta” zadržava svoje učinke i da se stoga primjenjuju odredbe Priloga VII. F stavka 2. drugog podstavka Uredbi br. 1493/1999 ili, naprotiv, treba smatrati da je ta nacionalna zaštita zamijenjena priznavanjem ZOI-ja „Salaparuta” na razini Unije na način da treba primijeniti odredbe članka 43. stavka 2. Uredbe br. 479/2008 ili istovjetne odredbe iz članka 118.k Uredbe br. 1234/2007 ili članka 101. stavka 2. Uredbe br. 1308/2013, koje se odnose na razloge za odbijanje zaštite naziva u slučaju u kojem, uzimajući u obzir ugled i prepoznatljivost ranijeg žiga, zaštita može potrošača dovesti u zabludu u pogledu stvarnog podrijetla vina o kojem je riječ.

43 Kao drugo, u slučaju da se primjenjuje Uredba br. 1493/1999, sud koji je uputio zahtjev u biti nastoji doznati je li sustav zaštite predviđen tom uredbom cjelovit s obzirom na to da bi obuhvaćao sve mogućnosti istodobnog postojanja različitih znakova, među kojima osobito zaštićenih naziva vina, ili se sukob između dobro poznatog žiga za vina i naknadno dodijeljenog zaštićenog naziva, koji sadržava riječ istovjetnu tom žigu, može riješiti na temelju općeg načela prema kojem razlikovni znakovi ne smiju biti obmanjujući.

44 U tim je okolnostima Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. [P]rimjenjuje li se na registracije ZOI-ja ili ZOZP-a u sektoru vinogradarstva i vinarstva za nazive koji su već postojali prije donošenja Uredbe br. 1234/2007, koju je zatim zamijenila Uredba br. 1308/2013, kao što je konkretno [ZOI ‚Salaparuta’] od 8. kolovoza 2009., u pogledu prepreke koja proizlazi iz ranijeg žiga koji, s obzirom na ugled i činjenicu da je dobro poznat, može ZOI ili ZOZP o kojem je riječ učiniti obmanjujućim (‚zaštita [bi] mogla dovesti potrošača u zabludu vezano uz stvarno podrijetlo vina’), članak 43. [stavak 2.] Uredbe [br. 479/2008], točnije [članak] 118.k Uredbe br. 1234/2007 (koji je zatim postao članak 101. [stavak 2.] Uredbe [1308]/2013), kojim se isključuje zaštita ZOI-ja ili ZOZP-a kad predmetni naziv ‚s obzirom na ugled i poznatost žiga’ može dovesti potrošača u zabludu, ili se pak navedeno pravno pravilo ne primjenjuje na nazive koji su već bili zaštićeni na temelju

nacionalnog prava prije nego što su registrirani na temelju prava Europske unije, u skladu s načelom pravne sigurnosti (presuda Suda od 22. prosinca 2010., Bavaria, C-120/08, EU:C:2010:798), prema kojem se činjenična situacija, osim ako nije izričito određeno suprotno, u pravilu ocjenjuje s obzirom na pravna pravila koja su bila na snazi u vrijeme njezina nastanka, uz posljedičnu primjenu prethodnih regulatornih propisa predviđenih [Uredbom br. 1493/1999] i rješavanje sukoba između oznake izvornosti i ranijeg žiga u skladu s onim što je predviđeno tim propisima u, [F, stavku 2.] točki(b) Priloga VII. toj uredbi?

2. Ako se na temelju odgovora na prvo pitanje utvrdi da na činjeničnu situaciju iz ovog postupka treba primijeniti Uredbu br. 1493/1999, jesu li pravilima iz [Priloga VII. F] Uredbi br. 1493/1999, koja su donesena kako bi se uredio sukob između, s jedne strane, žiga registriranog za vino ili mošt i, s druge strane, zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla određenog vina, kojoj je taj žig istovjetan, obuhvaćeni svi slučajevi istodobnog postojanja različitih znakova i moguće zaštite oznaka za vina ili u svakom slučaju mogu postojati i drugi slučajevi u kojima naknadni ZOI ili ZOZP nije valjan ili se ne može zaštititi ako oznaka zemljopisnog podrijetla može dovesti javnost u zabludu vezano uz stvarno podrijetlo vina zbog ugleda ranijeg žiga, što se temelji na općem načelu u skladu s kojim razlikovni znakovi ne smiju dovoditi u zabludu?”

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

45 Aktima podnesenima tajništvu Suda 14. i 28. travnja 2025., društvo Duca di Salaparuta zatražilo je da se odredi ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u skladu s člankom 83. Poslovnika Suda.

46 U prilog svojem zahtjevu to društvo u biti ističe, s jedne strane, da se nezavisni odvjetnik u svojem mišljenju oslonio na pogrešne činjenične i pravne elemente kako bi odgovorio na postavljena pitanja te je stoga iznio argumente o kojima se nije raspravljalo među strankama. S druge strane, društvo Duca di Salaparuta tvrdi da izostanak rasprave pred Sudom, unatoč njegovu zahtjevu u tom smislu, povređuje njegovo pravo na javnu raspravu, utvrđeno u članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950.

47 Na temelju članka 83. Poslovnika, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka iznese, po zatvaranju ovog dijela postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda, ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije.

48 Međutim, u tom pogledu valja istaknuti da sadržaj mišljenja nezavisnog odvjetnika ne može, kao takav, biti nova činjenica jer bi inače stranke mogle odgovoriti na to mišljenje pozivanjem na takvu činjenicu. Stranke, međutim, ne mogu raspravljati o mišljenju nezavisnog odvjetnika. Sud je tako imao priliku naglasiti da se u skladu s člankom 252. UFEU-a uloga nezavisnog odvjetnika sastoji u tome da, djelujući posve nepristrano i neovisno, javno iznosi obrazložena mišljenja u predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtijeva njegovo sudjelovanje, kako bi pomogao pri obavljanju njegove zadaće koja se sastoji od osiguranja poštovanja prava prilikom tumačenja i primjene Ugovorâ. Na temelju članka 20. četvrtog stavka tog statuta i članka 82. stavka 3. Poslovnika, mišljenjem nezavisnog odvjetnika završava se usmeni dio postupka. Budući da se nalazi izvan raspravljanja između stranaka, mišljenje otvara fazu vijećanja Suda. Ne radi se,

dakle, o mišljenju namijenjenom sucima ili strankama koje bi potjecalo od tijela izvan Suda, nego o mišljenju člana same institucije koje je osobno, obrazloženo i javno izneseno (presuda od 8. svibnja 2025., Beevers Kaas, C-581/23, EU:C:2025:323, t. 29. i navedena sudska praksa).

49 U ovom slučaju Sud, s jedne strane, utvrđuje, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da elementi koje je iznijelo društvo Duca di Salaparuta ne otkrivaju nikakvu novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku koju je on pozvan donijeti u ovom predmetu te da u potonjem nije potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije. Društvo Duca di Salaparuta zapravo kritizira osnovanost određenih odlomaka mišljenja nezavisnog odvjetnika, čime se ne može valjano opravdati njegov zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka. Nadalje, Sud ocjenjuje da je stvar dovoljno razjašnjena za donošenje odluke, s obzirom na to da na kraju pisanog i usmenog dijela postupka raspolaže svim za to potrebnim elementima.

50 S druge strane, valja podsjetiti na to da ni članak 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ni članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima ne nameću apsolutnu obvezu održavanja javne rasprave i nužno ne zahtijevaju održavanje rasprave u svim postupcima. To osobito vrijedi ako se u predmetu ne otvaraju činjenična ili pravna pitanja koja nije moguće odgovarajuće riješiti na temelju spisa i pisanih očitovanja stranaka. Članak 76. stavak 2. Poslovnika predviđa upravo da Sud može odlučiti ne održati raspravu ako procijeni, na temelju podnesaka i očitovanja podnesenih tijekom pisanog dijela postupka, da raspolaže dovoljnim informacijama za donošenje odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 21. prosinca 2021., Euro Box Promotion i dr., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 i C-840/19, EU:C:2021:1034, t. 123. i 124. kao i navedenu sudsku praksu).

51 S obzirom na navedeno, zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka ne može se prihvatiti.

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

52 Talijanska vlada dovodi u pitanje nadležnost nacionalnih sudova za odlučivanje u sporu o pitanju valjanosti akta Unije, pri čemu tvrdi da su – s obzirom na to da društvo Duca di Salaparuta nastoji ishoditi poništenje odnosno utvrđenje nevaljanom registracije ZOI-ja „Salaparuta”, koji je akt Unije – sudovi Unije nadležni za poništenje takve registracije na temelju članka 263. UFEU-a.

53 Osim toga, ta vlada ističe da KOI „Salaparuta” nikada nije osporavan pred nacionalnim sudovima, iako je društvo Duca di Salaparuta bilo obaviješteno o nacionalnom postupku priznavanja te je bilo pozvano da u tom postupku podnese svoja očitovanja.

54 Iz toga slijedi da se tim tvrdnjama u biti nastoji osporiti dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku.

55 U tom pogledu valja istaknuti, s jedne strane, da se ni za objavu popisa zaštićenih naziva vina u *Službenom listu Europskih zajednica*, na temelju članka 54. stavaka 4. i 5. Uredbe br. 1493/1999, ni za upis u elektronički registar ZOI-ja i ZOZP-ova koji se odnose na vina, na temelju članka 51. stavka 1. Uredbe br. 479/2008, ne može smatrati da, s obzirom na automatsku prirodu zaštite zaštićenih naziva vina, proizvode pravne učinke i, stoga, predstavljaju akte koji se mogu pobijati u smislu članka 263. UFEU-a.

56 Naime, Sud je u biti presudio da se, u skladu s člankom 54. stavkom 5. Uredbe br. 1493/1999, ne može smatrati da je cilj upisa u elektronički registar ZOI-ja i ZOZP-a koji se odnosi na vina – koji provodi Komisija u pogledu zaštićenih naziva vina koja su države članice zaštitile kao oznake izvornosti prije 1. kolovoza 2009. – proizvesti obvezujuće pravne učinke karakteristične za akte koji se mogu pobijati (vidjeti u tom smislu presudu od 13. veljače 2014., Mađarska/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, t. 63.).

57 Stoga se društvu Duca di Salaparuta ne može prigovoriti da nije osporavalo ZOI „Salaparuta" izravno pred sudom Unije.

58 Osim toga, kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 41. svojeg mišljenja, zahtjev za prethodnu odluku temelji se na dijalogu između sudova, a njegovo pokretanje u potpunosti ovisi o ocjeni nacionalnog suda o relevantnosti i nužnosti navedenog zahtjeva za prethodnu odluku (presude od 12. veljače 2008., Kempter, C-2/06, EU:C:2008:78, t. 42. i navedena sudska praksa i od 16. srpnja 2015., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, t. 59. i navedena sudska praksa). Iako je točno da samo Sud može proglasiti ništavim akt institucija Unije, sud koji je uputio zahtjev ipak se u ovom slučaju u okviru svojeg zahtjeva za prethodnu odluku o tumačenju ograničava na to da od Suda zatraži da utvrdi pravni okvir Unije koji se primjenjuje na mogući sukob između zaštićenog naziva vinâ i ranijeg dobro poznatog žiga registriranog za vino, koji sadržava riječ istovjetnu tom nazivu.

59 S druge strane, na sudu je koji je uputio zahtjev, a ne na Sudu, da ocijeni utjecaj koji na glavni postupak ima to što društvo Duca di Salaparuta eventualno nije osporavalo KOI „Salaparuta" na dan njegova priznavanja. U svakom slučaju, nepostojanje takvog osporavanja ne može spriječiti sud koji je uputio zahtjev da u okviru zahtjeva za prethodnu odluku o tumačenju zatraži od Suda da utvrdi pravni okvir Unije primjenjiv na sukob poput onoga iz prethodne točke ove presude.

60 Iz prethodno navedenog slijedi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

O prethodnim pitanjima

61 Svojim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 51. Uredbe br. 479/2008, članak 118.s Uredbe br. 1234/2007 i članak 107. Uredbe br. 1308/2013 tumačiti na način da se članak 43. stavak 2. Uredbe br. 479/2008, članak 118.k Uredbe br. 1234/2007 odnosno članak 101. stavak 2. Uredbe br. 1308/2013 primjenjuju na sukob između zaštićenog naziva vinâ u skladu s člankom 54. Uredbe br. 1493/1999 i ranijih dobro poznatih žigova registriranih za vina, koji sadržavaju riječi istovjetne tom nazivu, ili taj sukob treba riješiti samo na temelju Priloga VII. F stavka 2. drugog podstavka potonjoj uredbi.

62 Najprije valja istaknuti da je Uredba br. 1493/1999 u članku 54. stavku 1. definirala kvalitetna vina por kao vina koja odgovaraju odredbama glave VI. te uredbe te odredbama Zajednice i nacionalnim odredbama donesenima u tom pogledu.

63 Člankom 54. stavcima 4. i 5. navedene uredbe predviđala se, na temelju prava Unije, zaštita kvalitetnih vina por koja su priznata u nacionalnom pravu. Konkretno, člankom 54. stavkom 4. iste uredbe predviđalo se da države članice Komisiji prosljeđuju popis kvalitetnih vina por koja su bile priznale i navode pojedinosti nacionalnih odredbi kojima se uređuje njihova priprema i proizvodnja. Na temelju stavka 5. tog članka 54., Komisija je taj popis objavila u seriji C *Službenog lista Europskih zajednica*.

64 U ovom slučaju KOI „Salaparuta” ulazi u kategoriju kvalitetnih vina por na temelju članka 54. stavka 1. Uredbe br. 1493/1999. Osim toga, kao što to proizlazi iz spisa kojim raspolaže Sud, popis tih vina prijavljen je Komisiji i objavljen 8. kolovoza 2009. u skladu s člankom 54. stavkom 5. te uredbe u seriji C *Službenog lista Europskih zajednica* kao ZOI „Salaparuta” (SL 2009., C 187, str. 1).

65 U skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe br. 1493/1999, ime regije u kojoj se proizvodi kvalitetno vino por nije se moglo upotrijebiti za opis proizvoda iz sektora vinogradarstva i vinarstva koji nisu podrijetlom iz navedene regije i/ili kojima to ime nije bilo dodijeljeno u skladu s primjenjivim propisima Zajednice ili nacionalnim propisima. Isto bi vrijedilo i da je država članica, među ostalim, kvalitetnom vinu por dodijelila ime općine. Tom se odredbom tako utvrđivalo pravilo čiji je cilj bio zaštititi zemljopisne nazive od uporabe, u bilo kojem drugom znaku, izraza od kojih se ti nazivi sastoje.

66 Što se tiče mogućeg sukoba između takvog zaštićenog naziva i ranijeg dobro poznatog žiga koji sadržava riječi istovjetne tom nazivu, Uredba br. 1493/1999 predviđala je u svojem Prilogu VII. F stavku 2. drugom podstavku da se takav sukob može riješiti primjenom sustava istodobnog postojanja tog naziva i tog žiga.

67 Konkretno, iz te odredbe proizlazilo je da se nositelj dobro poznatog žiga registriranog za vino ili mošt koji sadržava riječi istovjetne imenu određene regije, mogao nastaviti koristiti tim žigom kada je potonji odgovarao identitetu svojeg izvornog nositelja ili izvornog dobavljača, pod uvjetom da je navedeni žig bio registriran barem 25 godina prije nego što je država članica proizvođač službeno priznala zemljopisni naziv o kojem je riječ u skladu s relevantnim odredbama Zajednice u pogledu kvalitetnih vina por i da se žig stvarno i neprekinuto upotrebljavao. Osim toga, u Prilogu VII. F. stavku 2. trećem podstavku Uredbi br. 1493/1999 pojašnjeno je da se ti žigovi ne mogu protiviti upotrebi imena zemljopisnih jedinica koje se primjenjuju, među ostalim, u opisu kvalitetnog vina por.

68 Iz toga proizlazi da je u Prilogu VII. F stavku 2. drugom i trećem podstavku Uredbi br. 1493/1999 prepoznata nadređenost zaštićenog naziva vinâ nad ranijim dobro poznatim žigovima koji sadržavaju riječi istovjetne tom nazivu, dopuštajući, podložno uvjetima predviđenima tom odredbom, nastavak uporabe takvih žigova.

69 U ovom slučaju, s obzirom na to da je, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, KOI „Salaparuta” priznat 8. veljače 2006., odnosno na temelju Uredbe br. 1493/1999, i da je taj zaštićeni naziv vinâ odgovarao kvalitetnim vinima por, u smislu članka 54. stavka 1. te uredbe, sukob između takvog naziva i ranijih dobro poznatih žigova registriranih za vina, koji sadržavaju riječi istovjetne tom nazivu, treba urediti na temelju odredaba navedene uredbe i osobito na temelju njezina Priloga VII. F stavka 2. Takav je zaključak uostalom potkrijepljen izričitim upućivanjem na članak 54. stavke 4. i 5. iste uredbe prilikom obavješćivanja i objave KOI-ja „Salaparuta” u *Službenom listu Europskih zajednica*, navedenim u točki 64. ove presude.

70 Međutim, društvo Duca di Salaparuta pred nacionalnim sudovima kao i u svojim očitovanjima pred Sudom pozvalo se na primjenu članka 43. stavka 2. Uredbe br. 479/2008 ili članka 118.k Uredbe br. 1234/2007 ili pak članka 101. stavka 2. Uredbe br. 1308/2013. Naime, smatra da su, s obzirom na to da je nova registracija ZOI-ja „Salaparuta” objavljena 8. kolovoza 2009., na sukob o kojem je riječ u glavnom postupku primjenjiva ta nova pravila. U tim okolnostima, sud koji je uputio zahtjev pita Sud o utjecaju tih odredbi na rješavanje takvog sukoba.

71 U tom pogledu najprije valja istaknuti da je trima odredbama navedenima u prethodnoj točki ove presude zakonodavac Unije predvidio da se ne smije zaštititi naziv kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla ako bi takva zaštita, zbog ugleda i prepoznatljivosti žiga, mogla dovesti potrošače u zabludu o stvarnom podrijetlu vina o kojem je riječ.

72 Osim toga, valja utvrditi da je, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 5. Uredbe br. 479/2008, svrsishodno temeljito izmijeniti sustav Unije koje se putem te uredbe primjenjuje na sektor vinogradarstva i vinarstva kako bi se postigli ciljevi povezani, među ostalim, s kvalitetom vinâ. Tom je uredbom izmijenjena i stavljena izvan snage Uredba br. 1493/1999 te se ona primjenjivala od 1. kolovoza 2009.

73 Iako je točno da se u tom novom sustavu zaštite naziva svaki zahtjev za zaštitu naziva vinâ temeljito ispituje u dvije faze, odnosno na nacionalnoj razini i potom na razini Unije, pri čemu Komisija ima stvarnu ovlast odlučivanja koja joj omogućuje da odobri ili odbije zaštitu oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla (vidjeti u tom smislu presudu od 13. veljače 2014., Mađarska/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, t. 74.), to nije slučaj kad je riječ o nazivima vina koji su već zaštićeni na temelju članka 54. Uredbe br. 1493/1999.

74 Naime, u skladu s potonjom odredbom, države članice Komisiji su prosljeđivale popis kvalitetnih vina por koja su bile priznale te su navodile pojedinosti nacionalnih odredbi kojima se uređuje njihova priprema i proizvodnja. Nadalje, u skladu s člankom 54. stavkom 5. te uredbe i bez ikakvog dodatnog ispitivanja, Komisija je samo objavila taj popis u seriji C *Službenog lista Europskih zajednica*.

75 U skladu s prijelaznim uređenjem iz članka 51. stavka 1. Uredbe br. 479/2008, nazivi vina koji su zaštićeni u skladu s člankom 54. Uredbe br. 1493/1999 bili su „automatski” zaštićeni na temelju Uredbe br. 479/2008. Tim je člankom 51. usto pojašnjeno da Komisija te nazive upisuje u elektronički registar ZOI-ja i ZOZP-ova koji se odnose na vina i koji je dostupan javnosti.

76 Kao što se to odražavalo u uvodnoj izjavi 36. Uredbe br. 479/2008, svrha prijelaznog sustava iz njezina članka 51. stavka 1. bila je isključiti oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla koje su već postojale u Uniji iz primjene novog postupka ispitivanja, kao i ograničiti mogućnosti poništenja tih oznaka, i to zbog pravne sigurnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 13. veljače 2014, Mađarska/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, t. 57.).

77 Ista je automatska zaštita bila zajamčena na temelju članka 118.s Uredbe br. 1234/2007, čiji je cilj zbog pravne sigurnosti zadržati zaštitu naziva vinâ koji su unutarnjem pravu zaštićeni prije 1. kolovoza 2009., pa prema tome i na razini Unije na temelju članka 54. Uredbe br. 1493/1999 (vidjeti u tom smislu presudu od 13. veljače 2014., Mađarska/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, t. 56. i 58.).

78 Taj je automatski sustav zaštite naziva vinâ zaštićenih u skladu s člankom 54. Uredbe br. 1493/1999 zakonodavac ponovno potvrdio u članku 107. Uredbe br. 1308/2013, kojom je stavljena izvan snage Uredba br. 1234/2007, ne dovodeći u pitanje primjenu određenih odredbi te uredbe, počevši od 1. siječnja 2014.

79 U ovom slučaju iz toga slijedi da, s obzirom na automatsku prirodu sustava zaštite predviđenog uredbama br. 479/2008, 1234/2007 i 1308/2013, naziv poput ZOI-ja „Salaparuta”, koji je prijavljen i objavljen u seriji C *Službenog lista Europskih zajednica*, uz izričito upućivanje na članak 54. stavke 4. i 5. Uredbe br. 1493/1999, treba smatrati proširenjem zaštićenog naziva vinâ na nacionalnoj razini, a ne rezultatom nove registracije.

80 Takvo je tumačenje uostalom potkrijepljeno, kao što je to Komisija tvrdila u svojim očitovanjima, razvojem pravila kojima je uređena zaštita nazivâ vinâ. Tako je zakonodavstvo Unije kojim se predviđa sustav priznavanja i zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla u sektoru vina doneseno u uzastopnim fazama. Komisija pravilno ističe da Uredba br. 1493/1999 nije sadržavala detaljna osnovna pravila, usklađena sa sustavom oznaka zemljopisnog podrijetla koji je već bio na snazi u prehrambenom sektoru, s obzirom na to da su ta pravila obuhvaćena prijelaznom fazom između zaštite koju pružaju države članice i one koja je odobrena na razini Unije.

81 Osim toga, valja istaknuti da povlačenje zaštite dodijeljene nazivu vinâ, predviđeno člankom 50. Uredbe br. 479/2008 i odredbama istovjetnima tom članku u uredbama br. 1234/2007 i 1308/2013, načelno nije bilo moguće u pogledu naziva vina zaštićenih u skladu s člankom 54. Uredbe br. 1493/1999.

82 Naime, na temelju članka 51. stavka 4. prvog podstavka Uredbe br. 479/2008, kao i istovjetnih odredbi uredbi br. 1234/2007 i 1308/2013, odnosno članka 118.s stavka 4. prvog podstavka i članka 107. stavka 3. prvog podstavka, takva mogućnost povlačenja nije se primjenjivala na takve nazive.

83 Međutim, članak 51. stavak 4. drugi podstavak Uredbe br. 479/2008, kao i istovjetne odredbe uredbi br. 1234/2007 i 1308/2013, sadržavao je iznimku od tog pravila u smislu da se do 31. prosinca 2014. na Komisijinu inicijativu mogla donijeti odluka o poništenju zaštite dodijeljene zaštićenim nazivima vinâ iz članka 51. stavka 1. Uredbe br. 479/2008 ako nisu ispunjavali uvjete iz članka 34. te uredbe. Zakonodavac Unije tako je ograničio mogućnost povlačenja zaštićenih naziva obuhvaćenih prijelaznim uređenjem iz Uredbe br. 479/2008 na slučajeve koje je izričito predvidio.

84 Budući da se tim prijelaznim uređenjem utvrđuje automatsko proširenje zaštite naziva vina zaštićenih na temelju članka 54. Uredbe br. 1493/1999 i da se njime, osim toga, izričito uređuju slučajevi povlačenja tih naziva, treba smatrati da se ni članak 43. stavak 2. Uredbe br. 479/2008 ni članak 118.k Uredbe br. 1234/2007 kao ni članak 101. stavak 2. Uredbe br. 1308/2013 ne primjenjuju na sukob poput onog u glavnom postupku.

85 Naime, članak 43. stavak 2. Uredbe br. 479/2008, članak 118.k Uredbe br. 1234/2007 i članak 101. stavak 2. Uredbe br. 1308/2013 primjenjuju se na zahtjeve za zaštitu koji su podneseni u okviru novog sustava uspostavljenog Uredbom br. 479/2008, kako je navedeno u točki 73. ove presude, a ne na zaštićene nazive vina koji su priznati u skladu s Uredbom br. 1493/1999. Kao što to proizlazi iz samih naslova članaka u kojima se nalaze te odredbe – „Razlozi za odbijanje zaštite” odnosno „Dodatni razlozi za odbijanje zaštite” – navedenim odredbama predviđa se samo slučaj odbijanja registracije novog naziva zbog sukoba s ranijim dobro poznatim žigom, a ne povlačenje naziva koji je već bio registriran na temelju članka 54. stavaka 4. i 5. Uredbe br. 1493/1999.

86 Osim toga, iz samog teksta Priloga VII. F stavka 2. drugog podstavka potonjoj uredbi proizlazi da se ta odredba odnosi na slučaj u kojem dobro poznati žig registriran za vino ili mošt sadržava istovjetne riječi iz naziva, predviđajući, pod određenim uvjetima, načelo istodobnog postojanja tog žiga i tog naziva. Stoga je zakonodavac Unije u trenutku donošenja Uredbe br. 1493/1999 nužno smatrao da se takav naziv može registrirati unatoč postojanju ranijeg dobro poznatog žiga.

87 Štoviše, iako se, kad je riječ o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, člankom 14. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, koji se ne primjenjuje na proizvode iz sektora vinogradarstva i vinarstva, predviđalo da se oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla ne registrira ako bi takva registracija zbog ugleda, prepoznatljivosti i duljine uporabe žiga mogla dovesti potrošača u zabludu o stvarnom podrijetlu proizvoda, valja istaknuti da je zakonodavac Unije namjerno odlučio ne ponoviti sličnu odredbu u Uredbi br. 1493/1999.

88 Slijedom toga, sukob između naziva vinâ zaštićenog na nacionalnoj razini, koja je zaštita zatim automatski proširena na razini Unije, i ranijih dobro poznatih žigova registriranih za vina, koji sadržavaju riječi istovjetne tom nazivu, treba riješiti primjenom odredaba Priloga VII. F stavka 2. Uredbi br. 1493/1999, s obzirom na to da je zakonodavac Unije namjeravao dati prednost takvom nazivu u odnosu na navedene žigove, predviđajući pritom sustav njihova istodobnog postojanja.

89 Nadalje, valja dodati da u tom pogledu treba smatrati irelevantnima odredbe članka 22. Sporazuma TRIPS, članka 10.a Pariške konvencije i članka 3.a Madridskog sporazuma, na koje se poziva društvo Duca di Salaparuta i koje su spomenute u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, a koje se odnose na navodnu nepotpunost zaštite uspostavljene Uredbom br. 1493/1999.

90 Na temelju članka 22. stavka 1. Sporazuma TRIPS, „oznake zemljopisnog podrijetla” treba smatrati oznakama koje identificiraju robu s podrijetlom s državnog područja članice WTO-a, ili regije ili mjesta na tom državnom području, gdje je određena kakvoća, reputacija ili druga karakteristika robe bitno povezana s njezinim zemljopisnim podrijetlom.

91 Međutim, Sud je već presudio da, uzimajući u obzir prirodu i strukturu tog sporazuma, njegove odredbe nemaju izravan učinak. Stoga te odredbe ne mogu ni stvoriti prava za pojedince na koja se oni mogu pozivati izravno pred sudom na temelju prava Unije (presuda od 27. veljače 2024., EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, t. 63. i navedena sudska praksa).

92 Kad je riječ o članku 10.a Pariške konvencije, kojim se zabranjuju, među ostalim, svi postupci koji po svojoj prirodi na bilo koji način stvaraju zabunu u pogledu proizvoda konkurenta, treba smatrati da pravila navedena u tom članku proizvode iste učinke kao što su oni koje proizvodi Sporazum TRIPS. U tom pogledu, Sud je već presudio da su pravila navedena u određenim člancima te konvencije uvrštena u Sporazum TRIPS koji je sklopila Unija (vidjeti u tom smislu presudu od 27. veljače 2024., EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, t. 80. i navedenu sudsku praksu). Konkretnije, taj sporazum u članku 2. stavku 1. predviđa da članice WTO-a, uključujući Uniju, poštuju članke 1. do 12. i članak 19. Pariške konvencije u pogledu dijelova II. do IV. navedenog sporazuma, koji se odnose na njegove članke 9. do 62.

93 Kad je riječ o Madridskom sporazumu, iz njegova članka 3.a proizlazi da se zemlje na koje se primjenjuje taj sporazum obvezuju da će zabraniti da se u prodaji, izlaganju ili ponudi proizvodâ upotrebljavaju bilo kakve oznake reklamne prirode koje mogu javnost dovesti u zabludu u pogledu podrijetla proizvodâ. Međutim, budući da je ta odredba u biti usporediva s člankom 22. Sporazuma TRIPS, za nju također treba smatrati da nema izravan učinak te da stoga ne može za pojedince stvoriti prava na koja se oni mogu pozivati izravno pred sudom na temelju prava Unije.

94 U svakom slučaju, te odredbe međunarodnog prava ne mogu dovesti u pitanje zaključak o cjelovitosti sustava predviđenog u Prilogu VII. F stavku 2. drugom podstavku Uredbi br. 1493/1999.

95 S obzirom na prethodna razmatranja, na prethodna pitanja valja odgovoriti tako da članak 51. Uredbe br. 479/2008, članak 118.s Uredbe br. 1234/2007 i članak 107. Uredbe br. 1308/2013 treba tumačiti na način da se članak 43. stavak 2. Uredbe br. 479/2008, članak 118.k Uredbe br. 1234/2007 i članak 101. stavak 2. Uredbe br. 1308/2013 ne primjenjuju na sukob između naziva vinâ zaštićenog u skladu s člankom 54. Uredbe br. 1493/1999 i ranijih dobro poznatih žigova registriranih za vina, koji sadržavaju riječi istovjetne tom nazivu i da takav sukob treba riješiti samo na temelju Priloga VII. F stavka 2. drugog podstavka potonjoj uredbi.

Troškovi

96 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Članak 51. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 od 29. travnja 2008. o zajedničkoj organizaciji tržišta vina, izmjeni uredbi (EZ) br. 1493/1999, (EZ) br. 1782/2003, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 3/2008 i o stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 2392/86 i (EZ) br. 1493/1999., članak 118.s Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 491/2009 od 25. svibnja 2009. te članak 107. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007

treba tumačiti na način da se:

članak 43. stavak 2. Uredbe br. 479/2008, članak 118.k Uredbe br. 1234/2007, kako je izmijenjena Uredbom br. 491/2009 i članak 101. stavak 2. Uredbe br. 1308/2013 ne primjenjuju na sukob između naziva vinâ zaštićenog u skladu s člankom 54. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1493/1999 od 17. svibnja 1999. o zajedničkoj organizaciji tržišta vina i ranijih dobro poznatih žigova registriranih za vina, koji sadržavaju riječi istovjetne tom nazivu i da takav sukob treba riješiti samo na temelju Priloga VII. F stavka 2. drugog podstavka potonjoj uredbi.

Potpisi